

Arne Pål Rusten
Nordbygdsvegen 520
2636 Øyer

Trondheim, 25.02.2016

Deres ref.:
16S6C930

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/2149

Saksbehandler:
Anniken Gjertsen Skonhoft

Vedtak om tillatelse til innførsel og hold av jak (*Bos grunniens*) fra Sverige

Miljødirektoratet gir Arne Pål Rusten tillatelse til innførsel og hold (utsetting) av 10 individer av arten jak (*Bos grunniens*), jf. forskrift om fremmede organismer §§ 6 og 10.

1. Søknaden

Det vises til søknad datert 19. februar 2016, der Arne Pål Rusten ber om tillatelse til innførsel av 10 jaker (*Bos grunniens*) fra Sverige (domestisert form). Formålet med innførselen er å drive oppdrett, kjøttproduksjon, kulturlandskapspleie samt framvisning i forbindelse med besøksgård. Per e-post den 25. februar 2016, opplyser søker at dyra skal stå hos Engebret Kraabøl, Vestre Gausdal, hvor de kommer til å bli holdt på innmarksbeite i årene framover.

Søker opplyser at dyra er tamme og lette å holde innenfor gjerder, at de er gode beitedyr og har potensiale til å utnytte mer marginale områder enn ordinært storfe og på den måten kan være med på å opprettholde kulturlandskapet. Dyra som ønskes innført har stått i isolat i Sverige over lengre tid og har blitt tatt prøve av etter Mattilsynets regler, med negativt resultat. Tidsrommet for planlagt innførsel er 17. til 25. februar 2016.

2. Det rettslige grunnlaget

Etter forskrift 19. juni 2015 om fremmede organismer (forskriften) § 6, kreves det tillatelse for innførsel av organismer, herunder jak, til Norge. Etter forskriften § 10, kreves det tillatelse for utsetting av organismer som ikke hører til noen art, stamme eller bestand som forekommer naturlig på stedet. Kravet om utsettingstillatelse gjelder også for hold av jak.

Formålet med forskriften er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer i vurderingen av søknaden, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen eller utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. I vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, skal det ikke tas hensyn til dyrehelse som ivaretas under matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre

uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

3. Miljødirektoratets vurdering

Jak (*Bos grunniens*) er et pattedyr i oksefamilien Bovidae. Jaker har lenge blitt holdt som husdyr bl.a. i Tibet og Nepal. Etter Miljødirektoratets vurdering, er det liten risiko for at jak vil kunne etablere seg i norsk natur; rømming bør kunne unngås og arten vil kunne la seg innfange ved en eventuell rømming. Det er ingen viltlevende arter i Norge den kan krysse seg med. Innførsel, flytting og hold av dyr innebærer imidlertid en risiko for innførsel og spredning av bl.a. følgeorganismer som kan medføre risiko for uheldige følger for viltlevende arter.

På denne bakgrunn, vurderer Miljødirektoratet at det ikke er grunn til å anta at innførsel og hold av jak kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet i Norge, såfremt de holdes slik at man unngår at eventuelle følgeorganismer kan overføres til viltlevende dyr, for eksempel gjennom at dyra rømmer eller på annen måte kommer i kontakt med viltlevende dyr, jf. naturmangfoldloven § 12. Kunnskapsgrunnlaget i saken anses som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Naturmangfoldloven § 9 får dermed ikke anvendelse i saken. Miljødirektoratet anser naturmangfoldloven §§ 10 og 11 som mindre relevant i saken.

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal etablere og dokumentere internkontroll, jf. forskriften § 26. Dette betyr bl.a. at virksomheten skal ha rutiner for å sikre at krav i forskriften og tillatelser blir overholdt, rutiner som skal følges dersom avvik oppstår og for å hindre gjentakelse av avvik, rutiner for å sikre at ansatte har kunnskap om og overholder vilkår gitt i tillatelser, og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutinene blir overholdt. Internkontrollrutiner vil bidra til å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Ved innførsel skal forsendelser være merket med organismens vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn, og antall eller annen angivelse av mengde organismer, jf. forskriften § 25 første ledd. Forsendelsen skal også merkes med vår referanse (oppgitt i tillatelsen), jf. forskriften § 25 andre ledd.

4. Vedtak

Miljødirektoratet gir Arne Pål Rusten tillatelse til innførsel og hold (utsetting) av inntil 10 individer av arten *Bos grunniens*, jf. forskrift om fremmede organismer §§ 6 og 10. Tillatelsen til innførsel gjelder fram til 1. april 2016. Tillatelse gjelder på følgende vilkår:

1. Dyra skal holdes slik at man unngår at de rømmer eller på annen måte kommer i kontakt med viltlevende dyr.
2. Som ledd i internkontrollen, skal tidspunktet for import og individenes opprinnelse (eksportør/land) kunne dokumenteres, og det skal etableres rutiner som sikrer at dyra ikke rømmer, og rutiner for rask innfangning ved eventuell rømming. Alle som er involvert i virksomheten, skal kjenne til disse rutinene.
3. Dyra skal holdes som husdyr hos Arne Pål Rusten eller Engebret Kraabøl. Ved et eventuelt salg/overdragelse av dyr eller avkom, kan ny eier/dyreholder holde dyra som husdyr på samme vilkår som nevnt i denne tillatelsen. Innehaverne av denne tillatelsen skal orientere eventuell ny eier/dyreholder om disse vilkårene.

Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer fritar ikke for krav etter annet regelverk, som krav til dyrehelse under matloven.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Anniken Gjertsen Skonhoft
seniorrådgiver

Kopi til:
Klima- og
miljødepartementet
Mattilsynet

Postboks 8013 Dep 0030 OSLO